ПРИЧОРНОМОРСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ЕКОНОМІКИ ТА ІННОВАЦІЙ

ІННОВАЦІЙНА ПЕДАГОГІКА

Науковий журнал

Випуск 19

Том 2

Видавничий дім
«Гельветика»
2019

Редакційна колегія:

Благун Наталія Михайлівна *– доктор педагогічних наук, професор*
Пушкарьова Тамара Олексіївна *– доктор педагогічних наук, професор*
Бочелюк Віталій Йосипович *– доктор психологічних наук, професор*
Невмержицька Олена Василівна *– доктор педагогічних наук, доцент*
Терешкінас Артурас *– доктор соціальних наук, професор (Каунас, Литва)*
Пагута Мирослав Вікторович *– кандидат педагогічних наук, доцент*
Пермінова Владислава Анатоліївна *– кандидат педагогічних наук, доцент*
Кочарян Артур Борисович *– кандидат педагогічних наук, доцент*
Віталія Гражієне *– доктор педагогічних наук (Вільнюс, Литва)*

Електронна сторінка видання – www.innovpedagogy.od.ua

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Internet
Вченою радою Причорноморського науково-дослідного інституту
економіки та інновацій (протокол № 11 від 25.11.2019 року)

Журнал включено до Переліку наукових фахових видань України з педагогічних наук відповідно до Наказу МОН України від 04.04.2018 № 326 (додаток 9)

Науковий журнал «Інноваційна педагогіка» зареєстровано
Міністерством юстиції України
(Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
серія КВ № 22897-12797Р від 02.08.2017 року)

ISSN 2663-6085 © ПУ «Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій», 2019

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Коростіянець Т.П.
ДО ПОСТАНОВКИ ПРОБЛЕМИ ІНДИВІДУАЛЬНИХ
ОСВІТНІХ ТРАЄКТОРІЙ СТУДЕНТІВ У ВИЩІЙ ШКОЛІ…… **9**

Кошук О.Б.
ОСНОВНІ ФАКТОРИ ВІДБОРУ ТА ПРОЄКТУВАННЯ
ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ…… **13**

Курлянд З.Н., Осипова Т.Ю.
ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПОЗИЦІЇ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ…… **17**

Куцин Е.К.
СУТНІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА АРТТЕРАПЕВТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА…… **22**

Лещенко А.М.
АКМЕОЛОГІЧНА СУТНІСТЬ ДИСЦИПЛІНИ «МЕНЕДЖМЕНТ МОРСЬКИХ РЕСУРСІВ»…… **26**

Липчанко-Ковачик О.В., Варга Л.І., Фельцан І.М., Білак М.В.
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНИХ НАВИЧОК
У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ…… **31**

Лукьянов Д.В.
АКТИВІЗАЦІЯ ПРОЄКТНОЇ ТВОРЧОСТІ ЧЕРЕЗ РОЗВИТОК ХУДОЖНЬОЇ УЯВИ…… **34**

Магрламова К.Г.
УДОСКОНАЛЕННЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ
У КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ…… **37**

Маєвський М.І.
ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ
СТУДЕНТІВ ДО ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНОЮ КУЛЬТУРОЮ…… **41**

Ноздрова О.П.
ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ
ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В ОСВІТНІЙ ПРОСТІР НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ…… **48**

Онищук І.А.
КРИТЕРІЇ, ПОКАЗНИКИ ТА ТИПИ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРИ
САМОВИРАЖЕННЯ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ
ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В ХУДОЖНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ…… **53**

Повстин О.В.
ЦІННІСТЬ УПРАВЛІНСЬКОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ
ТРАНСФОРМАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА…… **58**

Ракітянська Л.М.
ФОРМУВАННЯ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ
МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА: ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ…… **62**

Рибалко П.Ф.
ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ В УКРАЇНІ В НАПРЯМІ ОРГАНІЗАЦІЇ
ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ…… **67**

Семененко І.Є.
ПРАКТИЧНЕ ВИКОРИСТАННЯ ДЕЯКИХ ПРИЙОМІВ РОЗВИТКУ
ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ У ПРОЦЕСІ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ
ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ…… **71**

Середа Л.В.
ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА ЯК ЗАСІБ ДОСЯГНЕННЯ МЕТИ ФОРМУВАННЯ САМООСВІТНЬОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФІЗИЧНИХ ТЕРАПЕВТІВ ТА ЕРГОТЕРАПЕВТІВ…… **75**

ІННОВАЦІЙНА ПЕДАГОГІКА

Слюсарук-Літвін С.С.
ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА ЯК ЗАСІБ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ-ДОШКІЛЬНИКІВ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ……**79**

Смолякова І.Д., Махарадзе Г.Т.
ІСТОРИЧНІ ВИТОКИ ТА СВІТОВЕ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ВОДНОГО ПОЛО……**83**

Тетерюк-Кінч Ю.С.
СПЕЦИФІКА ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ФОРТЕПІАНО В КОШИЦЬКІЙ КОНСЕРВАТОРІЇ……**87**

Тимощук Н.М.
ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН АГРАРНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ……**91**

Тітова О.А.
ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНОЛОГІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ АГРАРНОГО ПРОФІЛЮ……**95**

Тушко К.Ю.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ПРЕДСТАВНИКАМ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО СКЛАДУ ВВНЗ ЩОДО ФОРМУВАННЯ ЗДАТНОСТІ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В КУРСАНТІВ-ПРИКОРДОННИКІВ……**99**

Фодор К.Й.
ДЕФІНІТИВНИЙ АНАЛІЗ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В КОНТЕКСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ[1]……**102**

Фрумкіна А.Л.
АНАЛІЗ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В УКРАЇНСЬКІЙ ПЕДАГОГІЧНІЙ ТЕОРІЇ І ПРАКТИЦІ……**107**

Фурсикова Т.В.
ВІТЧИЗНЯНІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ МЕДІАКУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ОСВІТИ……**113**

Харченко Ю.Т.
КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ КОНЦЕРТМЕЙСТЕРА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК УМОВА УСПІШНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ……**121**

Чорна А.В.
АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ СФОРМОВАНОСТІ УПРАВЛІНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-ПРОГРАМІСТІВ У ПЕДАГОГІЧНІЙ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИЦІ……**125**

Юник І.Д.
ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОСТІ ПЕРЕКЛАДАЧІВ АКТИВІЗАЦІЄЮ ІНТРИНСИВНОЇ ТА ЕКСТРИНСИВНОЇ МОТИВАЦІЇ……**130**

Якименко П.В.
ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДО ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ……**136**

РОЗДІЛ 2. ДОШКІЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Богдан Т.М., Смолянко Ю.М.
ФОРМУВАННЯ ОСНОВ ЕКОНОМІЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ……**140**

Гончарук О.М.
ПАРТНЕРСТВО ДОРОСЛОГО І ДИТИНИ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ УМІНЬ У СТАРШИХ ДОШКІЛЬНЯТ……**145**

Демченко Ю.М., Нікітіна О.О.
ФОРМУВАННЯ ЕЛЕМЕНТАРНИХ МАТЕМАТИЧНИХ УЯВЛЕНЬ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБОМ LEGO-КОНСТРУКТОРА……**149**

Ярушак М.І., Клим М.І.
САМОРОЗВИТОК ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ
ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА..... **154**

РОЗДІЛ 3. ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ

Генсерук Г.Р., Мартинюк С.В.
РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
В УМОВАХ ЦИФРОВОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА
ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ..... **158**

Гнедко Н.М., Войтович І.С.
ГРАФІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СКЛАДНИК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-ПЕДАГОГІВ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ..... **162**

Ібрагімова Л.А.
ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ХМАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ
ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ ІНФОРМАЦІЇ ТА КОДУВАННЯ»..... **168**

Моргунова Н.С.
СКРАЙБІНГ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ СПОСІБ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ ІНФОРМАЦІЇ
У ПРОЦЕСІ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ..... **172**

Середа Х.В.
ЕЛЕКТРОННИЙ ДОКУМЕНТООБІГ НАУКОВИХ УСТАНОВ ГАЛУЗІ ОСВІТИ
В КОНТЕКСТІ «ЦИФРОВІЗАЦІЇ»..... **176**

НОВИЙ ВИД НАУКОВИХ ПОСЛУГ..... **180**

ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН АГРАРНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ

FORMATION OF PEDAGOGICAL SKILLS OF FUTURE TEACHERS OF TECHNICAL SUBJECTS OF AGRARIAN UNIVERSITIES

УДК 378:811.111
DOI https://doi.org/10.32843/2663-6085-2019-19-2-20

Тимощук Н.М.,
канд. філол. наук,
доцент кафедри української
та іноземних мов
Вінницького національного
аграрного університету

Враховуючи сучасні тенденції розвитку освіти в Україні, які характеризуються глобалізацією, постійними реформами, конкуренцією, дедалі частіше з'являється потреба в новому підході, як в організації підготовки викладачів технічних дисциплін в аграрних ЗВО, так і в змісті технічної освіти. У статті проаналізовано особливості педагогічної діяльності викладачів технічних дисциплін в аграрних університетах і розглядається проблема формування їхньої педагогічної майстерності, досліджено проблеми формування педагогічної майстерності майбутніх викладачів технічних дисциплін аграрних університетів, проаналізовано поняття «педагогічна майстерність», висвітлено її важливість у поліпшенні якості освіти в аграрних закладах вищої освіти.

Під професійною майстерністю викладача ми розуміємо професійну якість, що забезпечує самоорганізацію високого рівня професійної діяльності на рефлексивній основі й робить можливим досягнення запланованих результатів із мінімальними зусиллями та в найкоротші терміни.

Вдосконалення педагогічної діяльності викладача аграрного університету, зокрема формування основ педагогічної майстерності майбутнього викладача технічних дисциплін ЗВО аграрного профілю, залишається малодослідженим. Кожен викладач має дбати про самовдосконалення та відповідність своїх вмінь, знань та навичок сучасним вимогам та наближення своєї педагогічної майстерності до вищого рівня. Саме від цього рівня залежать якість підготовки фахівців у вищому навчальному закладі та якість їх майбутньої професійної діяльності в обраній сфері. Глобалізація економіки, використання інформаційних технологій, економічні та соціальні зміни впливають на вимоги до професійної діяльності інженерних кадрів аграрного сектора. Це вимагає глибоких знань сучасних технологій виробництва та техніки в аграрній сфері, володіння новітніми методиками викладання.

Ключові слова: *педагогічна майстерність, технічне знання, професійна компетентність, викладач технічних дисциплін.*

The current trends in the development of Ukrainian education are characterized by globalization, constant reforms, competition; there is an increasing need for a new approach, both in the organization of the training of teachers of technical disciplines in agrarian institutions, and in the content of technical education. The peculiarities of pedagogical activity of teachers of technical courses in agrarian universities are analyzed, and the problem of formation of their pedagogical skills is investigated, the problems of formation of pedagogical skills of future teachers of technical disciplines of agricultural universities are analyzed, the concept of pedagogical skills is analyzed. The professional skills of the teacher are the professional quality ensuring the self-organization of a high level of professional activity on a reflexive basis and makes it possible with minimal effort and in the shortest possible time to achieve the planned results.

Improvement of pedagogical activity of the teacher of agricultural university, in particular formation of bases of pedagogical mastery of the future teacher of technical subjects of agrarian universities, remains poorly researched. Each teacher should take care of self-improvement and improvement of his/her skills, knowledge and skills to the modern requirements and bring his/her pedagogical skills to a higher level.

The globalization of the economy, the use of information technology, economic and social changes are affecting the requirements for professional activity of engineering personnel of the agricultural sector. It requires a deep knowledge of modern technologies of production and technology in the agrarian sphere, knowledge of the latest teaching methods.

Key words: *pedagogical skills, technical knowledge, professional competence, teacher of technical disciplines.*

Постановка проблеми в загальному вигляді. З огляду на сучасні тенденції розвитку освіти в Україні, які характеризуються глобалізацією, постійними реформами, конкуренцією, дедалі частіше з'являється потреба в новому підході як в організації підготовки викладачів технічних дисциплін в аграрних ЗВО, так і в змісті технічної освіти. Принагідно зазначимо, що педагогічна технологія підготовки сучасного спеціаліста – це, насамперед, реалізація конкретної мети, тобто формування нового типу національної інтелігенції. Пошук ефективних шляхів, технологій, підходів до формування нової генерації фахівців, здатних швидко перебудовувати професійну діяльність залежно від вимог ринку праці – важливе завдання, що покладається на систему вищої аграрної освіти.

Змушені констатувати, що більшість викладачів технічних дисциплін аграрних університетів не має спеціальної педагогічної освіти. Нині проблема формування педагогічної майстерності викладачів-аграрників є малодослідженою. Принагідно зазначимо, що є низка праць щодо проблем «дидактичної компетентності», «формування готовності до педагогічної діяльності», «підвищення мотивації до викладання» в аграрних закладах вищої освіти, однак для підготовки якісних викладацьких кадрів потрібно звернути увагу на формування основ педагогічної майстерності. Звісно, професійна діяльність викладачів технічних дисциплін аграрних університетів має низку особливостей. Зокрема, є необхідність інтегрування педагогічних і технічних знань, умінь та

навичок, розвитку технічного та просторового мислення та орієнтації на новітні виробничі технології в аграрному секторі і наявність мотивації до використання набутих знань у навчальному процесі.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Важливі питання професійної підготовки майбутніх спеціалістів висвітлено в публікаціях Т.В. Васильєвої, В.С. Гапоненка, А.І. Дьоміна, Г.Є. Левченка, П.Г. Лузана, Н.Г. Ничкало, В.А. Семиченко, В.К. Сидоренка, В.В. Олійника, П.М. Олійника, О.М. Пєхоти, Д.О. Тхоржевського. Проблему формування особистісних якостей майбутнього педагога-аграрника досліджено у працях І. Блозви, О. Колоска, П. Лузана, Т. Іщенко, О. Дьоміна, Л. Журавської. Аналізуючи зарубіжний досвід досліджень питань педагогічної підготовки майбутніх викладачів аграрних ЗВО, зазначимо, що ним займались такі педагоги та психологи: У. Чартерс, В. Херрік, М. Джонсон, А. Ребер, Ф. Фенікс та ін.

Проблеми педагогічної майстерності досліджували І. Зязюн, Л. Даниленко, Л. Крамущенко, В. Крижко, І. Кривонос, Н. Кузьміна, Є. Павлютенков, В. Пекельна, Н. Погрібна, М. Приходько, Е. Барбіна, В. Сластьонін та ін. Дослідженням змісту професійно-педагогічної діяльності займаються В. Безрукова, Н. Глуханюк, Р. Гуревич, О. Коваленко, Н. Ничкало; дидактичні основи підготовки інженерів-педагогів висвітлені в працях Н. Брюханової, П. Кубрушко, В. Нікіфорова, В. Соколова та ін. Важливою для нас є робота Л. Тархан, яка досліджує теоретичні та методичні основи формування компетентності майбутніх інженерів-педагогів.

Мета статті. У цій публікації ми маємо на меті дослідити проблеми формування педагогічної майстерності майбутніх викладачів технічних дисциплін аграрних університетів, проаналізувавши поняття «педагогічна майстерність» та висвітливши її важливість у поліпшенні якості освіти в аграрних закладах вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. Досліджуючи такий складний, поліаспектний та неоднозначний феномен, як педагогічна майстерність, передусім треба проаналізувати його концептуальні основи. На нашу думку, аналізоване поняття є доволі багатогранним та досить неоднозначним, сучасна наукова література містить значну кількість його дефініцій (табл. 1).

Отже, ми під професійною майстерністю викладача будемо розуміти професійну якість, що забезпечує самоорганізацію високого рівня професійної діяльності на рефлексивній основі й робить можливим досягнення запланованих результатів із мінімальними зусиллями та в найкоротші терміни.

В Україні психолого-педагогічна підготовка майбутніх педагогічних кадрів охоплює вивчення педагогіки, загальної психології, вікової та педагогічної психології, методики викладання навчальних дисциплін, основ педагогічної майстерності тощо. Серйозною проблемою є формування основ педагогічної майстерності та її вдосконалення у викладачів негуманітарних навчальних закладів, в яких психолого-педагогічна підготовка є незначною. У викладачів фахових дисциплін часто виникають проблеми у викладанні через брак педагогічних знань і вмінь.

Таблиця 1

Трактування терміна «педагогічна майстерність» у сучасній науковій літературі

№	Автор	Визначення
1	З.Г. Зайцева, В.Г. Постовий	Високий рівень оволодіння педагогічною діяльністю, який досягається на основі глибоких професійних та загальних знань, певного досвіду, умінь та навичок і творчого підходу, що забезпечує її успішність [1, с. 115]
2	Г.М. Коджаспирова, А.Ю. Коджаспиров	Високий рівень оволодіння педагогічною діяльністю; комплекс спеціальних знань, умінь і навичок, професійно важливих якостей особистості, що дають змогу ефективно керувати навчально-пізнавальною діяльністю студентів та здійснювати цілеспрямований педагогічний вплив і взаємодію [2, с. 78]
3	С.У. Гончаренко	Характеристика високого рівня педагогічної діяльності, що ґрунтується на високому фаховому рівні викладача, його загальній культурі та педагогічному досвіді, необхідною умовою якої є гуманістична позиція викладача й професійно значущі особисті риси і якості [3, с. 251]
4	Н.Г. Ничкало	Характеристика педагогічної діяльності високого рівня, головною ознакою якої є бездоганне вміння навчати своїх студентів, сформувати в них позитивні риси особистості й характеру [4, с. 235]
5	Н.В. Кузьміна, В.І. Гинецинський	Вищий рівень педагогічної діяльності, що виявляється в тому, що у відведений час викладач досягає оптимальних результатів [5, с. 65]
6	Полтавська школа	Комплекс властивостей особистості, що забезпечує самоорганізацію високого рівня професійної діяльності на рефлексивній основі [6, с. 106]
7	А. Щербаков	Синтез наукових знань, умінь, навичок, методичного мистецтва й особових якостей викладача, вираз «усієї сукупності його психічних властивостей» [7, с. 260]
8	В.М. Папуча	Комплекс властивостей особистості, що забезпечує самоорганізацію високого рівня педагогічної діяльності на рефлексивній основі й робить можливим за мінімальних зусиль у найкоротші терміни досягати запланованих високих результатів [8, с. 18]

У підготовці інженерних кадрів провідна роль відводиться викладачам технічних дисциплін, тому сучасній вищій технічній школі потрібні викладачі, які будуть здатні використовувати новітні методи навчання, інформаційні технології та різноманітні підходи до своєї викладацької діяльності. Метою вивчення технічних дисциплін для студентів є підготовка до їх майбутньої технічної діяльності на основі інтегрованих знань, які формують у студентів відповідну технічну картину світу. Як показує досвід, успішність діяльності людей, що мають справу з технікою, залежить не лише від їх професійної освіти, але й від того, наскільки викладачі сформували їх духовну, соціально-психологічну та фізичну культуру, розвинули уяву, здатні формулювати завдання та вирішувати проблеми, розвивати особистісні якості, які допоможуть при колективній діяльності та ін.

На думку В.В. Кулешової, пріоритетними професійними вміннями викладачів технічних дисциплін є вміння вивчати та аналізувати науково-технічну літературу з метою самоосвіти, організовувати практичну діяльність студентів, складати глосарій дисципліни, вміло користуватись усіма поняттями з цієї галузі знань, аналізувати труднощі в навчальній діяльності студентів, корегувати власні помилки, формулювати цілі навчальної дисципліни та кожного окремого заняття, займатись психолого-педагогічним дослідженням як самого процесу викладання, так і студентів загалом [9, с. 3].

Викладачі технічних дисциплін відрізняються від викладачів гуманітарних дисциплін спрямованістю на технічні об'єкти та технологічні процеси – технічним мисленням. З появою певного об'єкта техніки одразу потрібно визначитись, як його використовувати, ремонтувати, вдосконалювати, а це вимагає розробки специфічних методів пізнання та осмислення. Звичайно, основна різниця в професійній діяльності викладачів технічних дисциплін та викладачів інших спеціальностей – об'єкт знань. Для викладачів технічних дисциплін центральне місце серед знань займає технічне знання. Особливість технічного знання, насамперед, пов'язана з предметом знань – об'єкти техніки і технологічні процеси та мисленнєві, м'язові й предметні операції з технічними об'єктами або технічними поняттями з метою отримання нових технічних знань.

Якщо ж говорити про співвідношення між технічними знаннями та технічним мисленням, то їх зв'язок полягає в тому, що мислення користується знаннями для створення певних алгоритмів. Вміння викладача правильно здійснювати свою педагогічну діяльність впливає на ефективність навчального процесу та результати навчання студентів.

Педагогічна майстерність має бути спрямована на реалізацію одного з найважливіших принципів організації навчання – принципу оптимізації. Він базується на усвідомленому виборі варіанту навчального процесу, який за певних умов забезпечить максимально можливу ефективність розв'язання завдань освіти і розвитку студентів за раціональних затрат часу і зусиль викладачів. Рівень педагогічної майстерності, який набувається після закінчення вищого навчального закладу, є базовим, тому потребує постійного вдосконалення. Працюючи в навчальному закладі, варто прагнути досягнення досконалого та творчого рівня, який може створити надійну основу для продуктивної педагогічної діяльності.

Яким чином викладач може підвищити рівень своєї майстерності? Звичайно, основна частина цього процесу залежить від внутрішньої мотивації та бажання самовдосконалюватись. Є багато методик для підвищення власної педагогічної майстерності, специфічна література, яка може стати у нагоді, хоча найбільша відповідальність лежить на тих, хто навчає педагогічної майстерності в педагогічних ВНЗ або ж проводить цей курс у непедагогічних навчальних закладах із метою підвищення педагогічної кваліфікації кадрів. Іншим шляхом підвищення майстерності може бути педагогічне стажування. Пріоритетом розвитку освіти є впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, що забезпечують подальше удосконалення навчально-виховного процесу, доступність та ефективність освіти, підготовку молодого покоління до життєдіяльності в інформаційному суспільстві [10, с. 2–4]. Тому важливо включити в свою педагогічну майстерність знання комп'ютера та вміння створювати електронні посібники, тестування. Крім того, варто звернути увагу на застосування проекторів та інтерактивних дошок, які завжди викликають інтерес у студентів та полегшують викладання навчального матеріалу, реалізовуючи принцип наочності.

Висновки. Вдосконалення педагогічної діяльності викладача аграрного університету, зокрема формування основ педагогічної майстерності майбутнього викладача технічних дисциплін ВНЗ аграрного профілю, залишається малодослідженим. Кожен викладач має дбати про самовдосконалення та відповідність своїх вмінь, знань та навичок сучасним вимогам та наближення своєї педагогічної майстерності до вищого рівня. Саме від цього рівня залежать якість підготовки фахівців у вищому навчальному закладі та якість їх майбутньої професійної діяльності в обраній сфері.

Глобалізація економіки, використання інформаційних технологій, економічні та соціальні зміни впливають на вимоги до професійної діяльності інженерних кадрів аграрного сектора. Це вимагає глибоких знань сучасних технологій виробництва та техніки в аграрній сфері, володіння новітніми методиками викладання. У випускників аграрних ВНЗ, які стають викладачами фахових дисци-

плін, виникають проблеми, пов'язані з педагогічною діяльністю, що зумовлено особливостями навчального процесу в аграрних закладах освіти. Відсутність низки дисциплін педагогічної спрямованості, педагогічних практик негативно впливає на формування основ педагогічної майстерності майбутніх викладачів технічних дисциплін аграрних університетів.

Потребують подальшої розробки теоретичні та методичні засади формування педагогічної майстерності викладачів технічних дисциплін в аграрних університетах.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Зайцева З.Г., Постовий В.Г. До питання наукової організації педагогічної праці. *Використання спадщини повернутих і забутих діячів науки та культури в навчальному процесі педагогічного ВУЗу та школи* : Тези респ. міжвузівської науково-практичної конференції. Рівне, 1991. 194 с.

2. Коджаспирова Г.М., Коджаспиров А.Ю. Педагогический словарь. Москва : Издательский центр «Академия», 2000. 176 с.

3. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. Київ : Либідь, 1997. 376 с.

4. Професійна освіта: словник : навч. посібник / за ред. Н.Г. Ничкало. Київ : Вища шк., 2000. 380 с.

5. Кузьмина Н.В., Гинецинский В.И. Актуальные проблемы профессионально-педагогической подготовки учителя. *Советская педагогика.* 1982. № 3. С. 63–66.

6. Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи. Київ : Віпол, 2000. 636 с.

7. Щербаков А.И. Психологические основы формирования личности советского учителя в системе высшего педагогического образования. Ленинград, 1967. 266 с.

8. Папуча В.М. Формування педагогічної майстерності майбутнього вчителя фізичного виховання в процесі фахової підготовки : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04; Класич. приват. ун-т. Запоріжжя, 2010. 20 с.

9. Педагогічна майстерність. Київ : СПД Богданова А.М., 2008. 376 с.

10. Практикум педагогічної майстерності : Навчальний посібник / За ред. В.В. Олійника. Київ : ТОВ «Етіс Плюс», 2008. 278 с.